

Agroresursu un
ekonomikas
institūts

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Ziņojums

Lauku attīstības programma 2014-2020

Bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķina aktualizācija

Atskaiti iesniedza :

.....
Elita Benga
AREI Lauku attīstības novērtēšanas daļas vadītāja

2022. gada decembris

Saturs

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	3
1. KOPSAVILKUMS.....	4
2. DARBA SATURS.....	5
3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI UN IZVĒLĒTĀS METODEDES	6
4. DATU ANALĪZE	8
Produkcijas vērtība un to veidojošie faktori bioloģiskajā lauksaimniecībā 2021.gadā un salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem.....	8
5. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI	16
6. PIELIKUMI	17

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

ADSI	– apvidi ar dabas un specifiskiem ierobežojumiem
AREI	– Agroresursu un ekonomikas institūts
LAD IS	– Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēma
LAND	– Lauku attīstības novērtēšanas daļa
LAP 2014-2020	– Latvijas lauku attīstības programma 2014.-2020.gadam
LDC	– lauksaimniecības datu centrs
LEK	– lauksaimniecības ekonomiskais kopaprēķins
SUDAT	- Latvijas lauku saimniecību uzskaites datu tīkls
VPM	– vienotais platību maksājums

1. KOPSAVILKUMS

Izmantojot LDC (lauksaimniecības datu centrs) apkopotos datus par bioloģiskās produkcijas ražošanu, kā arī LAD IS datus par izmaksātajām subsīdijām, ir veikts bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķins par laiku no 2015.līdz 2021.gadam. Šajā aprakstā veikta analīze par produkcijas fizisko apjomu, cenu un vērtības līmeni un dinamiku atsevišķiem produktiem un to grupām. Veikts bioloģiskās produkcijas vērtības salīdzinājums ar kopējo lauksaimniecības produkciju, izmantojot lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) datus.

Darbā aprakstīti galvenie metodoloģiskie principi, kas izmantoti aprēķinos, kā arī sniegti secinājumi un ieteikumi rezultātu pilnveidošanai un kvalitātes uzlabošanai. Aprēķina precizitāte izriet no pieejamās informācijas kvalitātes. Tā var būt neprecīza atsevišķu produktu grupu ietvaros, taču visa sektora griezumā var tikt vērtēta kā atbilstoša.

2022.gadā ir veikts aprēķins par 2021.gadu, kā arī veikti nelieli precizējumi 2020.gada datos, īpaši par izmaksātajām produktu subsīdijām, ņemot vērā aktuālo LAD informāciju, kā arī aktualizētos LEK datus par visu sektoru.

Produktu klāsts, kas izmantots aprēķinā, pievienots pielikumā.

Darbu sagatavoja Agroresursu un ekonomikas institūta (AREI) Ekonomikas nodaļas Lauku attīstības novērtēšanas daļas (LAND) pētnieks Dr.oec.A.Vēveris, daļas vad. Mg.ing.E.Bengas vadībā.

2. DARBA SATURS

Darba mērķis ir aktualizēt bioloģiskās produkcijas vērtības aprēķinu, pievienojot datus par 2021.gadu.

Darba izpildei noteikti sekojoši *darba uzdevumi*:

1. Bioloģiski sertificētajās saimniecībās bioloģiski saražotā produkcija.

Produkcijas apjoms, vidējā cena un vērtība atbilstoši Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) kopējās produkcijas koncepcijai. Aptvertais periods 1. gads. Detalizācijas pakāpe - līdz 30 augkopības un 15 lopkopības produktu veidiem, atbilstoši datu avotos pieejamam dalījumam.

Produkcijas vērtību rēķina - ražotāja cenās (bez subsīdijām) un bāzes cenās (iekļaujot tas subsīdijas, kuras tieši attiecas uz konkrētā produkta ražošanu).

2. Bioloģiski saražotās produkcijas īpatsvars.

Aprēķināts bioloģiski saražotās produkcijas īpatsvars kopējā Latvijas saražotajā produkcijā pa produktu grupām (graudaugi, tehniskās kultūras, augļi un ogas, gaļa, piens utt.).

3. IZMANTOTIE/APKOPOTIE DATI UN IZVĒLĒTĀS METODEDES

Produkcijas aprēķins bioloģiskajā lauksaimniecībā veikts, izmantojot Lauksaimniecības datu centra (LDC) apkopoto informāciju par saražotās produkcijas apjomiem, pārdevumu apjomiem un cenām. Izmantotā datu avota priekšrocība ir, ka tie ir administratīvie dati, kuri aptver visas saimniecības, kuras pakļautas bioloģiskai sertifikācijai. Ņemot vērā bioloģisko saimniecību salīdzinoši nelielo skaitu un to audzējamās produkcijas specifiku (liels īpatsvars ir nišas produkti), izlases apsekojumu izmantošana bioloģiskās ražošanas novērtēšanai var dot būtiski novirzītu rezultātu, īpaši attiecībā uz konkrētu produktu ražošanu.

Aprēķinā ir iekļautas tikai sertificētās bioloģiskās saimniecības. Pārejas periodā esošo saimniecību produkcija nav iekļauta.

Produkcijas aprēķins tiek veikts atbilstoši Lauksaimniecības ekonomiskā kopaprēķina (LEK) metodikai, to pielāgojot pieejamo datu klāstam un bioloģiskās lauksaimniecības specifikai. Produkcijas veidu detalizācijai par pamatu ņemts produktu klāsts, kas tiek izmantots LEK sagatavošanai, to koriģējot atbilstoši bioloģiskās lauksaimniecības specifikai un pieejamajiem datiem par bioloģiskajiem produktiem. Papildus ir norādīta informācija par atsevišķu dārzenu kultūrām – galviņkāposti, ķirbji, burkāni un bietes, bet savukārt nav pieejama detalizēta informācija par lopbarības veidiem (siens, skābsiens, skābbarība, salmi u.c.), jo šādus datus LDC neapkopo. Kopumā produktu klāsts ir atbilstošs LEK un produkcijas vērtība ir salīdzināma. Pilns aprēķinā iekļauto produktu klāsts pievienots 1.pielikumā.

Atbilstoši LDC datiem, ir izmantotas divas produkcijas cenas – produkcijai, kas realizēta kā bioloģiskā, un produkcijai, kas realizēta kā konvencionālā. Pārdotās produkcijas vērtības aprēķinam ir izmantota vidējā svērtā cena, ņemot vērā abu šo pārdevumu apjomus. Pārējā produkcija (saimniecībā uz vietas patērētā un krājumu izmaiņas) ir novērtēta, ņemot vērā vidējo pārdevumu cenu.

Aprēķina precizitāti ierobežo tas, ka LDC datus iekļautās produkcijas klāsts nav pilnīgs. Kā iepriekš minēts, salīdzinājumā ar LEK iekļaujamo produkciju, nav iekļauta zāles lopbarības produkcija (siens, skābsiens, skābbarība) u.c. Atsevišķos gadījumos datus ir konstatētas neprecizitātes. Tad tie koriģēti loģiskās kontroles ietvaros, izdarot pieņēmumus un novērtējumus. Tomēr ne vienmēr tas ir iespējams. 2021.gada datus bija būtiskas atšķirības dzīvnieku produkcijas apjomā un cenās. Īpaši tas attiecas uz saražoto gaļu. Tika uzrādīts būtiski lielāks saražotās gaļas apjoms nekā iepriekšējos gados, savukārt, šo produktu cenas LDC datus bija uzrādītas ievērojami mazākas par reālajām tirgus cenām. Tādēļ tika pieņemts, ka apjomi un cenas ir norādīti kautsvārā, līdz ar to veikta attiecīga korekcija. Turklāt, par 2021.gadu nav pieejami dati par dzīvi pārdotajiem dzīvniekiem, kas lai arī nelielā mērā, tomēr ietekmē produkcijas apjomu. Bioloģiskā piena iepirkumam turpretī tika uzrādīta vairāk nekā divas reizes lielāka nekā tā cena, kuru norāda pārstrādes uzņēmumi bioloģiskā piena iepirkumam. Tādēļ, lai novērstu nesamērīgu produkcijas pārvērtēšanu, piena cenai 2021.gadā ir mainīts avots un ir izmantota LDC mājaslapā norādīta bioloģiskā piena iepirkuma cena.

Iegūtie rezultāti tiek salīdzināti ar visa lauksaimniecības sektora produkcijas vērtību atbilstoši kopējās produkcijas koncepcijai. Tomēr, LDC datus neietilpst nelauksaimnieciskās darbības (pakalpojumi, cita saimnieciskā darbība) kas tiek iekļauti LEK, tādēļ datu tabulās izmantotie LEK rādītāji ir koriģēti, lai būtu salīdzināmi ar bioloģiskās lauksaimniecības datiem.

Papildus produkcijas vērtībai ražotāju cenās, veikts aprēķins bāzes cenās, ko aprēķinā šādi: $\text{Produkcijas vērtība ražotāju cenās} + \text{produktu subsīdijas} = \text{produkcijas vērtība bāzes cenās}$.

Bāzes cenu aprēķinā ir iekļautas tās subsīdijas, kas tiek maksātas Lauku attīstības programmas ietvaros kā atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības uzturēšanai. Pārējās subsīdijas, kas tiek maksātas par konkrētu produktu ražošanu (piens, dzīvnieki utt.) tiek sadalītas proporcionāli bioloģiskās lauksaimniecības daļai kopējā ražošanā. Subsīdiju un atbalsta maksājumu datu avots ir LAD IS.

4. DATU ANALĪZE

Produkcijas vērtība un to veidojošie faktori bioloģiskajā lauksaimniecībā 2021.gadā un salīdzinājums ar iepriekšējiem gadiem

Ražošanas apjomi

Bioloģisko produktu vērtība ir atkarīga no šo produktu ražošanas apjoma un cenas. Pārskats par nozīmīgāko saražoto produktu apjomiem ir redzams 1.tabulā. Apkopotie dati parāda, ka galvenie produkti apjomu ziņā ir graudaugi un piens. Taču bioloģiskajiem graudaugiem ir atšķirīga struktūra salīdzinot ar konvencionālajiem. Ja visā lauksaimniecībā graudaugu kopražas struktūrā pārliecinoši dominē kvieši, tad bioloģiskajā graudkopībā dominē auzas. Auzu īpatsvars 2021.gadā bija 50% no bioloģisko graudu kopievākuma, kas ir aptuveni tikpat cik 2020.gadā. Bioloģisko auzu kopievākums 2020.gadā bija 25% no auzu kopražas atbilstoši CSP datiem (2020.g. – 21%). Savukārt vislielākais bioloģisko graudu īpatsvars ir griķiem – bioloģiski audzētie griķi 2021.gadā bija 41% no Latvijas griķu kopražas, kas ir līdzīgi kā iepriekšējos gados.

1.tabula. Bioloģiski saražoto lauksaimniecības produktu apjomi 2015.-2021.g., tonnas

Produkti	2015	2018	2019	2020	2021	2021./20.
Graudaugi	60 203	74 356	111 995	118 771	90 665	76%
Tehniskās kultūras	356	1 098	1 483	2 594	2 565	99%
Dārzeni	1 842	2 160	3 107	3 971	2 352	59%
Kartupeļi	18 406	20 411	22 808	23 547	17 036	72%
Augļi un ogas	1 529	2 985	2 642	4 186	3 033	72%
Liellopi	3 725	2 559	2 164	2 529	3 247	128%
Aitas un kazas	329	258	286	268	174	65%
Cūkas	119	63	62	70	86	124%
Citi dzīvnieki	52	102	75	180	85	47%
Govju piens	66 769	77 235	83 386	84 711	81 964	97%
Kazu piens	243	349	346	363	358	99%
Medus	291	410	359	324	363	112%

Datu avots: Autoru aprēķini no LDC datiem

No tabulas datiem redzams, ka bioloģiski ražoto augkopības produktu apjomi ir samazinājušies. Tomēr klimatisko apstākļu ietekmē arī konvencionālās augkopības apjomi samazinājās. Tā, kopējais graudu ievākums Latvijā 2021.gadā bija 86% no 2020.gada līmeņa, tehnisko kultūru – 94%, dārzeņu – 80%, kartupeļu – 66%, bet augļu un ogu – 70% no 2020.gada kopražas. Tātad visām nozīmīgajām kultūrām, izņemot tehniskās kultūras, bija būtisks apjomu samazinājums gan konvencionālajā, gan bioloģiskajā ražošanā. Graudaugu struktūrā bioloģiski vairāk audzē vasarājus, ar ko izskaidrojams lielāks samazinājums, jo pavisam Latvijā vasarāju kopražā 2021.gadā bijusi tikai 63% no 2020.gada ražas apjoma, turpretī ziemāju kopražā 96%. Tādēļ kopumā var vērtēt, ka apjomi bioloģiskajā ražošanā mainījušies līdzīgi kā konvencionālajā, izņemot dārzeņus, kur par 10% samazinājušās bioloģisko dārzeņu audzēšanas platības.

Lopkopībā nozīmīgākais bioloģiski saražotās produkcijas īpatsvars ir kazu pienam un medum (2021.gadā – attiecīgi 19% un 17% no attiecīgo produktu kopprodukcijas). Nozīmīgs ir arī aitu gaļas (10%) un govju piena īpatsvars – 8,3% no visa saražotā piena, lai gan šo produktu īpatsvars 2021.gadā ir samazinājies. Savukārt ir palielinājies bioloģiskās liellopu gaļas īpatsvars līdz 7,4%. Lai arī bioloģiskās cūkgaļas ražošana ir palielinājusies, tomēr tās īpatsvars ir nenozīmīgs, līdzīgi kā putnu gaļai un olām – 0,1 līdz 0,2% apmērā. Bioloģiski audzē arī briežu gaļu (10 tonnas), kuru kopējā lauksaimniecībā kā atsevišķu gaļas veidu neuzrāda.

Bioloģiskās lopkopības produktu ražošanas apjomi 2021.gadā ir bijuši svārstīgi attiecībā pret iepriekšējo gadu, atkarībā no produkta. Būtisks palielinājums uzrādās liellopu gaļai un cūkgaļai, turpretī citu veidu gaļas ražošana samazinājusies (tomēr dati par gaļas ražošanu var būt neprecīzi, sakarā ar loģiskās kontroles trūkumu un izmaiņām apkopotu datu klāstā). Bioloģiski saražotā piena apjoms nedaudz samazinājies, lai arī kopējais apjoms valstī mazliet audzis. Savukārt, lai arī bioloģiskā medus apjoms nedaudz audzis (par 12%), laika apstākļu dēļ kopējā saražotā medus apjoms 2021.gadā audzis daudz straujāk (par 32%), tādēļ bioloģiskā medus īpatsvars samazinājies.

Bioloģisko produktu cenas

Cena ir nozīmīgs instruments, ar kā palīdzību var pacelt bioloģiskās produkcijas vērtību un ienākumus no tās. Normāli ir pieņemts, ka bioloģisko produktu cenas ir vismaz nedaudz augstākas nekā konvencionālo, kas daļēji kompensē izdevumus vienas produkcijas vienības ražošanai.

Pārdotās produkcijas daļa, kas tiek pārdota kā bioloģiska, nozīmīgi palielinās. Ja 2015.gadā tikai 57% no pārdotā apjoma tika pārdota kā marķēta bioloģiska produkcija, tad 2020.gadā – jau 84,5%, bet 2021.gadā 87%. Bioloģiski pārdotās produkcijas īpatsvars ir dažāds. Vairākiem produktiem šis īpatsvars sasniedz 100%, piemēram, ārstniecības augu un vairāku gaļas veidu pārdevumos. Arī piena pārdevumos arvien lielāks īpatsvars piena tiek pārdots kā bioloģisks – 2021.gadā tie jau ir aptuveni 88% (ir iekļauts tikai bioloģisko saimniecību ražotais piens, bez pārejas saimniecībām). Zemākais īpatsvars ir zivīm (61%), rudziem (61%) un vasaras kviešiem (67%).

Starpība starp bioloģiskās un konvencionālās produkcijas cenām ir atkarīga no produkta. Piemēram, piens ir viens no produktiem, kuriem cenas atšķirība kopumā ir nenozīmīga un bioloģiskā piena iepirkuma cena ir teju vienāda ar vidējo iepirkuma cenu, kā tas redzams arī LDC mājaslapā apkopotajos datos. Tomēr ir produkti, kuriem bioloģiskā produkta cena pārsniedz konvencionālo pat vairākas reizes. Vidējās cenas, kuras noteiktas kā svērtās visu veidu pārdevumiem no bioloģiskajām saimniecībām, apkoptas 2.tabulā. Tabulā iekļauti tikai nozīmīgākie produkti, kuri raksturīgi šīm saimniecībām.

No tabulas datiem redzams, ka 2021.gadā lielākajai daļai bioloģisko produktu cenas ir palielinājušās (līdzīgi kā konvencionālajiem produktiem), tomēr atsevišķiem produktiem dati uzrāda cenas samazinājumu. Straujākais samazinājums no tabulā apkopotajiem produktiem ir pākšaugiem, turklāt šī tendence ir pilnīgi pretēja lauksaimniecības statistikas datiem par vidējo pākšaugu cenu valstī, kas savukārt uzrāda lielu paaugstinājumu. Pākšaugi bija viens no produktiem ar ļoti lielu starpību starp konvencionālās un bioloģiskās produkta cenu, bet tagad šī starpība samazinājusies. Cenas pieaugums vairāk kā 2 reizes ārstniecības augiem saistāms drīzāk ar salīdzinoši zemo cenu 2020.gadā, jo 2019.gadā tā bijusi vēl augstāka. Arī ārstniecības augi ir produkts ar lielu cenas starpību starp bioloģisku un konvencionālu

produktu. Šis ir Latvijā nozīmīgs bioloģiskās lauksaimniecības produkts, jo tā cena ir ievērojami augstāka kā citiem produktiem, un ražošanas apjomi ir nozīmīgi – 2021.gadā saražotas 578 tonnas. Tomēr pārdotas atbilstoši pieejamiem datiem tikai 26 tonnas, kas ir daudzkārt mazāk nekā līdz 2019.gadam.

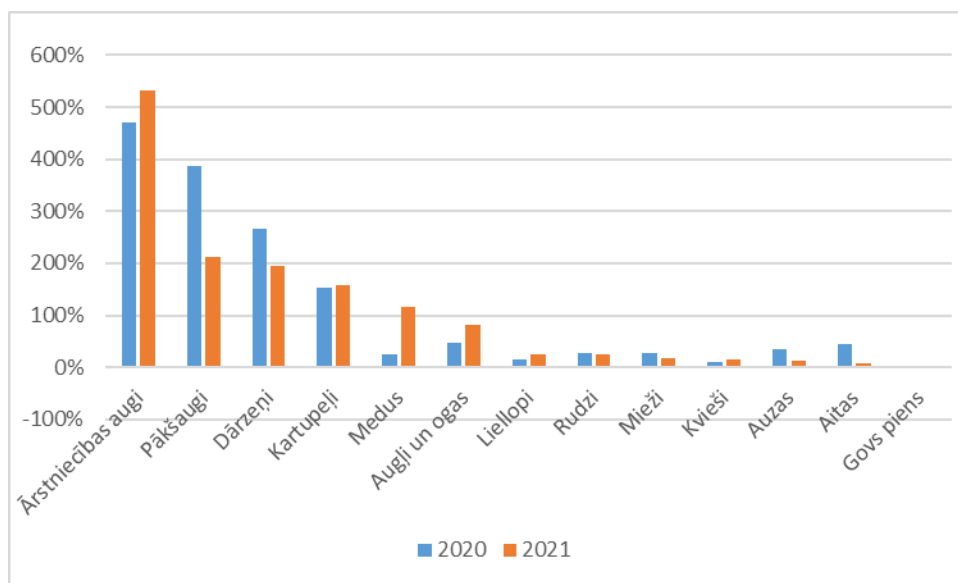
2.tabula. Vidējās nozīmīgāko produktu cenas bioloģiskajās saimniecībās 2015.-2021.g., euro / tonnu

Produkti	2015	2018	2019	2020	2021	2021./20.
Kvieši	174	232	202	192	229	119%
Auzas	145	220	194	190	195	103%
Pākšaugi	1075	843	720	1143	872	76%
Ārstniecības augi	14728	25786	40531	12214	32594	267%
Lauka dārzeņi	720	1032	1924	1059	984	93%
Kartupeļi	276	348	331	338	427	126%
Augļi un ogas	1449	1276	1297	1779	1754	99%
Liellopi	1064	1761	1145	1144	1444	126%
Aitas	2461	2383	2090	2490	2144	86%
Govs piens	219	332	267	283	308	109%
Medus	4378	5249	4296	4411	7406	168%

Datu avots: Autoru apkopojums no LDC datiem

Bioloģiskā medus cena ir būtiski kāpusi, lai arī konvencionālā medus cena uzrāda pat nelielu samazinājumu. Tomēr jāatzīst, ka šie dati vērtējami ar piesardzību, kamēr nav izveidotas loģiskās kontroles iesniegto datu ticamības pārbaudei. Kopumā vairākiem produktiem, kam 2020.gadā bija augstas pārdevumu cenas, tās 2021.gadā samazinājušās, kā arī otrādi.

Salīdzinot vidējo pārdevumu cenu no bioloģiskajām saimniecībām un vidējo cenu visā lauksaimniecībā 2020. un 2021. gadā (1.attēls), var secināt, ka gandrīz visiem būtiskākajiem produktiem bioloģisko saimniecību cena ir augstāka. Visaugstākā cena bioloģiskajās saimniecībās salīdzinoši ir ārstniecības augiem, pākšaugiem un dārzeņiem, kur daļēju ietekmi rada atšķirības audzējamo kultūru struktūrā grupas ietvaros. Tomēr arī atsevišķām kultūrām, piemēram, zirņi, kāposti, lopbarības pupas u.c., bioloģisko produktu cena ir ievērojami augstāka nekā konvencionālo. Vismazākā atšķirība ir piena cenām, kur 2020.gadā bioloģiskā piena cena bijusi tikai par 1% augstāka nekā vidēji Latvijā, bet 2021.gadā pat par 3% zemāka. Te var piebilst, ka tā piena, kas tiek pārdots kā bioloģisks, cena ir minimāli augstāka par vidējo cenu, taču neliela daļa piena no bioloģiskajām saimniecībām tiek pārdots kā konvencionāls, un šī piena cena ir ievērojami zemāka (2021.gadā – tikai 217 EUR/t). Tāpat, kā redzams no attēla datiem, daudziem citiem produktiem starpība starp bioloģisko un konvencionālo cenu nepārsniedz 25%. Tie ir liellopu un aitu gaļa, kā arī graudaugi (rudzi, kvieši, mieži, auzas). Turklāt miežiem, auzām, aitu gaļai un pākšaugiem 2021.gadā cenas starpība ir būtiski samazinājusies, savukārt medum, kā arī augļiem un ogām palielinājusies par labu bioloģiskās produkcijas cenām.

1.attēls. Bioloģisko saimniecību vidējās cenas pārsniegums pret vidējo produkta cenu visā lauksaimniecībā 2020.-2021. gadā (+-%)

Datu avots: Autoru apkopojums no LDC un LEK datiem

Bioloģisko produktu vērtība un īpatsvars visā lauksaimniecībā

Vērtības veidošanās bioloģisko saimniecību produkcijai ir līdzīga kā lauksaimniecībā kopumā – ar vidējo cenu tiek reizināta visa saražotā produkcija, neatkarīgi no tās izlietojuma. Tādējādi vērtības aprēķinā tiek iekļauta ne tikai pārdotā, bet arī cita saražotā produkcija – saimniecībā patērētā, krājumu izmaiņas u.c.

Ievērojot, ka bioloģisko saimniecību produkcijai ir kopumā augstāka cena nekā konvencionālajai produkcijai, bioloģisko produktu īpatsvars vērtības izteiksmē ir lielāks nekā naturālā izteiksmē.

Bioloģisko saimniecību produkcijas vērtība dalījumā pa galvenajām pozīcijām dinamikā 2015. un no 2018. līdz 2021.gadam apkopota 3.tabulā. Produktu grupas ir izvēlētas pamatā tās pašas, kuras tiek apkopotas LEK, izņemot atsevišķos gadījumos. Piemēram, konvencionālajā lauksaimniecībā absolūti lielāko daļu tehnisko kultūru vērtības veido rapsis, tādēļ ir norādīta tieši šīs kultūras vērtība. Bioloģiskajā lauksaimniecībā daudz lielāka nozīme ir ārstniecības augiem, tādēļ tiek norādīta visa tehnisko kultūru grupa kopā. Nav norādītas lopbarības kultūras, jo trūkst uzskaites par šo kultūru apjomu. Atsevišķu produktu vērtību un to veidojošās sastāvdaļas (apjomi, cenas, izlietojums utt.) var atrast skaitliskajās tabulās, kuras iesniegtas atsevišķi.

Vērtējot bioloģisko produktu vērtības dinamiku 2021.gadā, redzams, ka tā vērā ņemami augusi, turklāt straujāks palielinājums ir lopkopības produktiem (par 16%), bet augkopības produktu vērtība palielinājusies par 11%. Turklāt augkopībā gandrīz visās produktu grupās vērtība ir samazinājusies. Straujāk samazinājusies dārzeņu, pākšaugu un citu augu produktu vērtība, kas saistīts ar ar ražošanas apjomu gan cenu kritumu šajās produktu grupās. Vairākkārtējs vērtības palielinājums tehnisko kultūru grupā ir saistīts ar ārstniecības augu audzēšanas apjomu un cenas ievērojamu kāpumu. Ārstniecības augi veido 85% no tehnisko kultūru kopējās vērtības. Tieši uz ārstniecības augu pieauguma rēķina ir nedaudz audzis bioloģiskās augkopības īpatsvars kopējā augkopības produkcijas vērtībā (no 6,4% līdz 6,6%), jo pārējo produktu īpatsvars lielākoties ir samazinājies.

**3.tabula. Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas vērtības veidošanās 2015.-2020.gados
(kopējā produkcija ražotāju cenās, tūkst. Euro)**

Rādītāji						Izmaiņas (+/-)
	2015.	2018.	2019.	2020.	2021.	2021./ 2020.
Augkopība	21 662	49 145	60 346	61 020	67 709	11%
Graudaugi	10 029	17 460	22 116	24 854	22 584	-9%
Tehniskās kultūras	1 762	10 550	11 164	4 340	22 023	407%
Dārzeni	1 349	2 231	5 539	4 215	2 355	-44%
Kartupeļi	5 080	7 096	7 557	7 956	7 271	-9%
Pākšaugi	1 154	7 363	6 813	10 858	6 944	-36%
Augļi un ogas	2 044	3 263	3 104	6 220	5 313	-15%
Citi augu produkti	244	1 184	4 053	2 578	1 219	-53%
Lopkopība	21 568	33 832	27 421	29 333	34 112	16%
Piens (govju)	14 640	25 614	22 234	23 588	25 227	7%
Liellopi	4 054	4 397	2 460	2 859	4 690	64%
Aitas un kazas	816	613	559	455	371	-18%
Citi dzīvnieki	501	356	252	474	367	-23%
Biškopības produkti	1 353	2 299	1 570	1 586	3 042	92%
Citi dzīvnieku produkti	204	553	345	372	415	12%
Lauksaimniecības preču izlaide	43 230	82 977	87 767	90 353	101 821	13%
ar produktiem saist. subsīdijas	25 690	31 432	32 778	33 133	33 982	3%
L/s preču izlaide bāzes cenās	68 920	114 409	120 545	123 487	135 803	10%
L/s preču pārstrāde	2 627	3 919	5 656	3 227	5 925	84%
Lauks. "nozares" izlaide	71 547	118 328	126 201	126 714	141 728	12%
Īpatsvars kopējā l/s izlaidē	3,8%	7,1%	6,3%	6,1%	6,6%	8%

Datu avots: Autoru aprēķins no LDC un LEK datiem

No lopkopības produktiem straujākais kāpums ir liellopu gaļas un biškopības produktu vērtībai, kur nozīmīgs kāpums ir gan apjomu, gan cenas izteiksmē. Biškopībā vērtību veido ne tikai medus, bet arī bišu vasks un citi bišu produkti. Lielāko nozīmi vērtības ziņā starp bioloģiskajiem produktiem veido piens, kura vērtības kāpumu noteica cenas palielinājums 2021.gadā par 9%, lai arī konvencionālā piena cenas ir kāpušas straujāk (par 13%). Grupā "citi dzīvnieku produkti" lielāko daļu veido kazu piens, kura vērtība nedaudz augusi, un tikai nelielu daļu veido olas.

Kopumā saražoto produktu vērtības (preču izlaides) kāpums bioloģiskajās saimniecībās 2021.gadā ir 13%, kas ir straujākais kopš 2018.gada. Kā redzams, to noteica pozitīvā dinamika atsevišķiem produktiem, kuri ir būtiski bioloģiskās lauksaimniecības struktūrā, tomēr lielākajai daļai produktu vērtība ir samazinājusies. Palielinājusies arī saimniecībās pārstrādātās produkcijas vērtība, lai gan precīzi dati par saimniecībās pašu pārstrādei izmantotajiem apjomiem netiek ievākta jau kopš 2019.gada, līdz ar to pārstrādes vērtība tiek novērtēta, izmantojot kopējo pārstrādes apjomu dinamiku. Vienīgi par saražotajiem piena produktiem ir detalizēta uzskaitē

(lielāko daļu no saražotajiem piena produktiem veido pasterizēts piens). Jāpiebilst, ka šeit ir iekļauta tikai tā pārstrāde, kas notiek uz vietas lauku saimniecībās. Pārstrādes uzņēmumu produkcija šajā aprēķinā netiek iekļauta.

Bioloģiskās produkcijas vērtības īpatsvars kopējā lauksaimniecībā, atbilstoši aprēķinātajiem rezultātiem, 2021.gadā ir nedaudz audzis, sasniedzot 6,6%. Tas ir vairāk nekā iepriekšējos divos gados, tādējādi ir apturēta bioloģiskās produkcijas īpatsvara samazināšanās tendence. Turklāt, īpatsvara pieaugums ir gan augkopībā, gan lopkopībā, gan pārstrādē. Bioloģiskās lopkopības produkcijas īpatsvars 2 gadu laikā ir kāpis no 5,1% 2019.gadā līdz 6,0% 2021.gadā.

Jāpiebilst, ka tā izlaide, kura izmantota bioloģisko saimniecību īpatsvara noteikšanai, ir koriģēta, lai salīdzinājums būtu iespējami korektāks. Kopējā izlaidē īpatsvaram aprēķinam nav iekļauti zāles lopbarības produkti (siens, skābbarība u.c.), jo nav datu par šo produktu daudzumu bioloģiskajās saimniecībās. Savukārt, no neluksaimnieciskajām darbībām ir iekļauta tikai lauksaimniecības produktu pārstrāde. Nav iekļauti lauksaimniecības pakalpojumi un neluksaimnieciskās blakusdarbības (kokmateriālu sagatavošana, lauku tūrisms, citi pakalpojumi u.c.), jo nav datu par šīm darbībām bioloģiskajās saimniecībās. Attiecīgos datus apkopo SUDAT, tādēļ šādas informācijas apkopošanai būtu izmantojams šis datu avots, pirms tam novērtējot datu reprezentativitāti.

Tabulā dati atsevišķiem produktu veidiem uzrādīti ražotāju cenās (t.i. bez subsīdijām). Produktu subsīdijas ir norādītas atsevišķā rindā. Lielākā daļa no šīm subsīdijām ir LAP 2014-2020 pasākuma “Bioloģiskā lauksaimniecība” aktivitāte “Maksājums, lai saglabātu bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodes (BLAV)”. Atsevišķi ir iekļauts maksājums par bitēm (BLAV_B), kurš attiecināts uz biškopības produkciju. Produktu subsīdijās nav iekļauta aktivitāte “Maksājums, lai pārietu uz bioloģiskās lauksaimniecības praksi un metodēm (BLAJ)”, jo tas attiecas uz pārejas perioda saimniecībām, kuras šajā aprēķinā nav iekļautas.

Pārējās uz produktiem attiecināmās subsīdijas (saistītais atbalsts, ciltsdarba maksājumi, maksājumi par piena govīm, gaļas liellopiem u.c.) ir sadalīti proporcionāli to kultūru apjomiem, uz kuriem atbilstošais atbalsts attiecas. Produktu subsīdijās netiek iekļauti tie atbalsta veidi, kuri tiek maksāti neatkarīgi no konkrētas audzējamās kultūras vai ražojamā produkta (piemēram, VPM, zaļināšana utt.), jo to nosacījumos neietilpst konkrēta produkta ražošana.

No 3.tabulas datiem redzams, ka produktu subsīdiju attiecība pret bioloģisko saimniecību produkcijas vērtību samazinās. Ja 2015.gadā subsīdiju attiecība pret produktu vērtību ražotāju cenās bija 56%, tad turpmāk tā ir ar katru gadu samazinājusies un 2020.gadā sasniedza tikai 35%, bet 2021.gadā – 32%.

Produktu subsīdiju vērtība šajā laikā ir nedaudz kāpusi (t.sk. 2021.gadā – par 3%), kas galvenokārt saistīts ar atbalsttiesīgo platību pieaugumu un ka pārejas perioda saimniecības ir kļuvušas par bioloģiskajām saimniecībām, tādēļ to saņemtais atbalsts iekļauts aprēķinā. Tomēr, kā redzams, produkcijas vērtība ir kāpusi ievērojami straujāk.

Lai nenovirzītu produkcijas vērtības salīdzinājumu, iekļaujot tajā subsīdijas, bioloģiskās lauksaimniecības īpatsvara salīdzinājums veikts, tikai ņemot vērā ražotāju cenas (bez subsīdijām). Šie dati par pārskata periodu apkopoti 4.tabulā.

4.tabula. Bioloģiskās lauksaimniecības produkcijas vērtības īpatsvars visā lauksaimniecības produkcijā 2015.-2021.gados
(kopējā produkcija ražotāju cenās, tūkst. Euro)

Rādītāji	Bioloģiskās l/s īpatsvars				
	2015.	2018.	2019.	2020.	2021.
Augkopība	3,1%	7,7%	6,8%	6,4%	6,8%
Graudaugi	2,3%	4,8%	4,5%	4,4%	3,6%
Tehniskās kultūras	1,8%	12,3%	7,6%	2,6%	10,9%
Dārzeni	2,3%	4,2%	8,3%	7,2%	3,7%
Kartupeļi	7,3%	11,1%	9,9%	16,0%	11,0%
Pākšaugi	6,0%	35,8%	29,1%	34,4%	28,9%
Augļi un ogas	39,3%	21,4%	19,5%	29,5%	37,2%
Citi augu produkti	1,3%	0,4%	5,9%	1,7%	1,1%
Lopkopība	4,7%	6,4%	5,1%	5,6%	6,0%
Piens (govju)	7,0%	9,4%	7,9%	8,7%	8,2%
Gaļa	3,3%	3,1%	1,7%	2,1%	3,0%
Biškopības produkti	13,6%	23,4%	16,6%	26,4%	39,1%
Citi dzīvnieku produkti	0,3%	0,8%	0,6%	0,6%	0,6%
Lauksaimniecības preču izlaide	3,7%	7,1%	6,1%	6,1%	6,4%
L/s preču pārstrāde	7,3%	7,0%	10,5%	6,1%	10,9%
Lauks. "nozares" izlaide	3,8%	7,1%	6,3%	6,1%	6,6%

Datu avots: Autoru aprēķins no LDC un LEK datiem

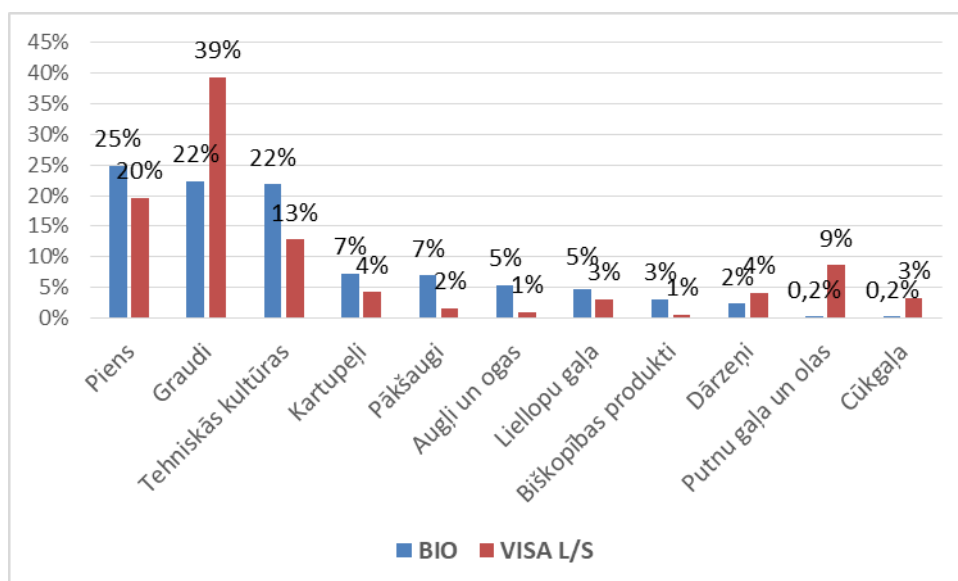
Tabulas dati parāda, ka visnozīmīgākais bioloģisko produktu īpatsvars lauksaimniecībā ir biškopības produktiem, augļiem un ogām (kam pārskata periodā tas ir nozīmīgi audzis), kā arī pākšaugiem. Vairākām produktu grupām, tajā skaitā tehniskajām kultūrām un citiem augu produktiem šis īpatsvars bijis ļoti svārstīgs, kas ir izrietoši no LDC apkopotajiem datiem. Atsevišķos gados tiek uzrādīts ļoti atšķirīgs gan tehnisko un citu kultūru saražotais apjoms, gan attiecīgo produktu cenas. Pēdējos gados nozīmīgs bioloģisko produktu īpatsvars bijis arī kartupeļiem un dāržiem, tomēr 2021.gadā šajās produktu grupās ir straujš samazinājums, īpaši dāržiem. Ļoti maz bioloģiski audzēto platību dāržus, kuriem ir liels īpatsvars dāržu kopvērtībā. Bioloģiski audzēto kartupeļu struktūrā būtisku vietu ieņem cietei audzētie kartupeļi, savukārt pārtikas kartupeļi ieņem pavisam nelielu daļu pārdevumos.

Grupā "citi augu produkti" ietilpst galvokārt lopbarības kultūras, cukurbietes un sēklas. Par bioloģiski izaudzētām lopbarības kultūrām, kā arī zālāju sēklām trūkst datu, tādēļ to īpatsvars ir zems. Toties 2021.gadā palielinājusies bioloģisko cukurbietu audzēšana – to vērtība veido 0,5 milj.EUR.

Izrietoši no būtiskām atšķirībām kopējā lauksaimniecības produktu vērtībā, arī bioloģisko produktu struktūra ir atšķirīga nekā konvencionālā lauksaimniecībā.

Bioloģiskās lauksaimniecības produktu vērtības struktūra 2021.gadam attēlota 2.attēlā. Pirmās divas pozīcijas tajā aizņem tās pašas produktu grupas, kuras visā lauksaimniecības sektorā (graudi un piens), tomēr graudu īpatsvars bioloģiskajā lauksaimniecībā ir ievērojami mazāks. Savukārt lielāks nekā konvencionālajā lauksaimniecībā ir tehnisko kultūru, pākšaugu, kartupeļu, piena, augļu un ogu un

biškopības produktu īpatsvars. Iepriekšējos gados šajā grupā ietilpa arī dārzeņi, tomēr 2021.gadā bioloģisko dārzeņu īpatsvars ir zemāks nekā lauksaimniecībā vidēji.

2.attēls. Bioloģisko un visu lauksaimniecības produktu īpatsvars kopvērtībā 2021.gadā (% no saražotās augkopības un lopkopības produkcijas)

Atšķirībā no konvencionālās lauksaimniecības, kurā ar lielu pārsvaru dominē graudkopība, pēdējos gados sasniedzot ap 40% īpatsvarā, bioloģiskajā lauksaimniecībā izveidojusies “līderu trijotne”: piena lopkopība, graudkopība un tehnisko kultūru audzēšana, turklāt pēdējās divās struktūra ir būtiski atšķirīga no konvencionālās augkopības, ar saviem specifiskiem nišas produktiem. Graudkopībā tie ir auzas un griķi, tehniskajām kultūrām – ārstniecības augi. Arī citās produktu grupās ir būtiskas atšķirības. Pākšaugu īpatsvars bioloģiskajā lauksaimniecībā ir vairākas reizes lielāks nekā vidēji nozarē. Tāpat bioloģisko augļu un ogu, kā arī biškopības īpatsvars ir 5-6 reizes lielāks nekā vidēji. Turpretī, īpaši lielas negatīvās atšķirības ir cūkgaļas, kā arī putnkopības produktu īpatsvarā: šo produktu īpatsvars lauksaimniecībā kopā ir 12%, taču bioloģiskajā lauksaimniecībā tikai 0,35%. Vērtējot produktu struktūru dalījumā augkopība / lopkopība, var atzīmēt, ka laikā no 2015. gada līdz 2019.gadam palielinājās bioloģiskās augkopības īpatsvars, tomēr pēdējos 2 gados atkal ir nedaudz palielinājies lopkopības produktu īpatsvars: no 31% 2019.gadā līdz 34% 2021.gadā. Šīs izmaiņas gan lielā mērā ietekmē ražības un cenu svārstības konkrētiem produktiem.

Pilns datu kopums par bioloģisko lauksaimniecību no 2015.līdz 2021.gadam iesniegts atsevišķā Excel datnē. Aprēķinu un rezultātu tabula 2021.gadam ievietota arī 2.pielikumā.

5. SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

Secinājumi

Iegūtie rezultāti rāda, ka bioloģisko produktu ražošanas vērtība 2021.gadā ir palielinājusies, ko galvenokārt noteica augstākas cenas. Tomēr atsevišķiem produktiem (liellopu gaļa, ārstniecības augi, cukurbietes, medus) tiek uzrādīts arī apjomu pieaugums. Būtiski samazinājušies dārzeņu ražošanas apjomi.

Bioloģisko produktu cenas 2021.gadā bija kopumā ar augšupejošu tendenci, ar lielāko kāpumu ārstniecības augiem, pārējām tehniskām kultūrām, medum, propolisam. Nozīmīgs samazinājums ir pākšaugu, kā arī aitas gaļas cenām.

Bioloģisko lauksaimniecības produktu īpatsvars kopējā lauksaimniecības izlaidē 2021.gadā ir paliecinājies no 6,1% līdz 6,6%. Straujāks bioloģisko produktu īpatsvara palielinājums ir lopkopības nozarēs, kā arī pašu saimniecībās veiktajā pārstrādē..

Turpinās produktu subsīdiju īpatsvara samazinājums bioloģisko produktu vērtībā. Tās 2021.gadā veidoja 32% no bruto produkcijas vērtības (ieskaitot atbalstu par bioloģisko lauksaimniecību).

Augstākais bioloģiskās ražošanas īpatsvars augkopībā joprojām ir ārstniecības augiem, griķiem, pākšaugiem, graudaugu un pākšaugu mistriem, bet lopkopībā - biškopības produktiem un kazu pienam.

Bioloģisko produktu īpatsvars 2021.gadā palielinājies tehnisko kultūru, liellopu gaļas un biškopības produktu ražošanā. Savukārt lielākais samazinājums gada laikā ir graudaugu, pākšaugu un kartupeļu īpatsvaram bioloģisko produktu struktūrā. Zemākais bioloģiskās produkcijas īpatsvars nemainīgi ir industriālās lopkopības produktiem – putnkopības produkcijai (putnu gaļa, olas) un cūkgaļai, bet augkopībā – rapsim un segto platību dārzeņiem.

Ieteikumi

Kvalitatīvākai aprēķina veikšanai būtu nepieciešama LDC datu loģiskās kontroles ieviešana (īpaši attiecībā uz pārdevumu cenām), pirms šie dati tiek nosūtīti atbildīgajām institūcijām un izmantoti aprēķinos.

Lai aprēķinātu bioloģisko lauksaimnieku izmaksas un ienākumus (pilnu LEK), būtu nepieciešams aprēķināt integrēt SUDAT datus, kuri satur pilnu grāmatvedības informāciju. Tas būtu iespējams, ņemot vērā, ka bioloģiskās saimniecības ir pietiekami labi pārstāvētas SUDAT izlases kopā. Taču ir nepieciešami papildu aprēķini SUDAT kopai, tajā skaitā novērtēt svarus attiecībā uz bioloģiskajām saimniecībām, lai izlases kopa iespējami labi pārstāvētu visu bioloģisko saimniecību kopumu.

SUDAT datu izmantošana būtu vēlama arī LDC datu loģiskās kontroles nolūkos (dzīvnieku skaits, ražotie apjomi, cenas), lai paaugstinātu aprēķinu kvalitāti.

6. PIELIKUMI

1. Pielikums

Lauksaimniecības produktu un to grupu saraksts, par kurām apkopota informācija un aprēķināta produkcijas vērtība bioloģiskajās saimniecībās 2015.-2021.gados

Nosaukumi	Mērvienība
Kvieši	t
vasaras kvieši:	t
ziemas kvieši:	t
Rudzi	t
Mieži	t
Auzas	t
Pārējie graudaugi	t
tritikāle:	t
griķi:	t
graud. un pākš. mistri:	t
Pākšaugi	t
Cukurbietes	t
Tehniskās kultūras	t
Rapsis un ripsis:	t
Ārstniecības augi:	t
Citas tehniskās kultūras:	t
Kukurūzas zaļā masa	t
Pārējā lopbarība	t
Galviņkāposti:	t
Ķirbji:	t
Burkāni:	t
Bietes:	t
Gurķi:	t
Pārējie dārzeņi:	t
Dārzeņi, lauka	t
Dārzeņi segtajās platībās	t
Kartupeļi	t
Augļi un ogas	t
āboli:	t
citi augļi un ogas:	t
Sēklas	t
Citi augu produkti (t.sk.savvaļas)	t
Liellopi	t
Cūkas	t
Aitas	t
Kazas	t
Mājputni	t
Citi dzīvnieki	t
Pavisam dzīvnieki	t
Govju piens	tūkst. l
Kazu piens	tūkst. l
Olas	tk gab
Biškopības produkti	eur
medus:	t
vasks:	t
ziedputekšņi:	t
propoliss:	t
pārējie:	t
Pārējie dzīvnieku produkti	t
Pārstrādātie produkti	eur
Graudaugu pārstrāde:	t
Dārzeņu pārstrāde:	t
Augļu pārstrāde:	t
Dzīvnieku pārstrāde:	t
Piena pārstrāde:	t
Cita pārstrāde:	t
Nelauksaimnieciskie produkti	eur
AUGKOPĪBAS PRODUKTI KOPĀ	eur
LOPKOPĪBAS PRODUKTI KOPĀ	eur
BLAKUSDARBĪBAS KOPĀ	eur
PAVISAM	eur

2.pielikums. Bioloģiskās produkcijas vērtības un tās īpatsvara aprēķina rezultāti 2021.gadam (detalizēti rezultāti excel datnē).

Sertificētās bioloģiskās saimniecības																											
2021		Sarazots				Pārdots				Cena Eur/mērv.		Pārdotā produkcija			Pārējā produkcija			Sarazotās produkcijas vērtība			Produktu subsīdijas		VĒRTĪBA BĀZES CENAS		Lauksaimniecības produkcija ražotāju cenās, tūkst.EUR		Bioloģiskās produkcijas īpatsvars (%)
Nosaukumi	Mērvienība	Kopā sarazots	KOPĀ	kā bio	kā konv.	Patērētis saimn.	konvencion.	bioloģiskai	Mērvienība	vērtība	vidējā cena	vērtība	Augkopība	Lopkopība	Pārējais	BLA	pārējais	Kopā	Mērvienība	Bioloģiski sertificētā	visa (LEK)						
Kvieši	t	22 621,0	13 615,2	9 867,2	3 748,0	9 005,8			eur	3 123 659	229	2 058 150	5 181 808				1 364 653	52 495	1 364 653	6 546 461	Tūkst. eur	5 182	489 951	1,1%			
vasaras kvieši	t	8 358,3	4 733,1	3 147,7	1 585,4	3 625,3	202,8	226,9	eur	1 035 927	219	793 462	1 829 389				560 060		560 060	2 389 450	Tūkst. eur	x	x				
ziemass kvieši	t	14 262,6	8 882,1	6 719,5	2 162,6	5 380,5	222,7	239,0	eur	2 087 731	235	1 264 688	3 352 419				804 593		804 593	4 157 011	Tūkst. eur	x	x				
Rudzi	t	7 679,8	5 654,9	3 468,6	2 186,3	2 025,0			eur	1 112 699	197	398 454	1 511 153				531 470		531 470	2 042 624	Tūkst. eur	1 511	34 086	4,4%			
Mieži	t	3 919,5	2 095,3	1 887,8	207,5	1 824,2			eur	465 593	217	396 643	852 235				282 994	107 977	390 971	1 243 207	Tūkst. eur	852	52 839	1,6%			
Auzas	t	45 073,3	27 494,1	24 973,1	2 521,0	17 579,2			eur	5 369 049	195	3 432 860	8 801 909				3 143 665		3 143 665	11 945 574	Tūkst. eur	8 802	30 649	28,7%			
Pārējie graudaugi	t	11 371,7	5 700,4	5 016,5	684,0	5 671,3			eur	3 572 511	627	2 664 827	6 237 338				1 460 590		1 460 590	7 697 928	Tūkst. eur	6 237	12 846	48,6%			
tritikāle	t	1 434,5	365,4	319,4	46,0	1 069,1			eur	77 784	213	227 563	305 347				92 173		92 173	397 520	Tūkst. eur	305	4 327	7,1%			
grīki	t	5 937,5	3 750,3	3 198,5	551,8	2 187,2			eur	3 070 511	819	1 790 790	4 861 302				1 071 079		1 071 079	5 932 381	Tūkst. eur	4 861	7 245	67,1%			
graud. un pākš. mīsti	t	3 999,7	1 584,7	1 498,5	86,2	2 415,0			eur	424 216	268	646 473	1 070 690				297 338		297 338	1 368 028	Tūkst. eur	1 071	2 255	47,5%			
Pākšaugi	t	7 964,4	5 751,9	5 280,2	471,7	2 212,5			eur	5 015 247	872	1 929 106	6 944 353				768 304	780 454	1 548 758	8 493 111	Tūkst. eur	6 944	24 035	28,9%			
Cukurbietas	t	1 124,6	1 011,8	1 011,8	0,0	112,7			eur	434 834	430	48 446	483 280				8 822		8 822	492 102	Tūkst. eur	483	n.d.	x			
Tehniskās kultūras	t	2 564,7	1 530,5	1 429,9	100,6	1 034,2			eur	2 670 524	1 876	19 152 077	22 022 601				440 163		454 044	22 476 644	Tūkst. eur	22 023	201 497	10,9%			
Rapsis un ripsis	t	1 528,0	1 266,2	1 178,4	87,8	261,9	1058,8	780,1	eur	1 012 249	799	209 365	1 221 614				249 840	13 880	263 721	1 485 335	Tūkst. eur	1 222	199 730	0,6%			
Ārstniecības augi	t	578,6	26,0	26,0	0,0	552,6			eur	847 909	32 594	18 011 355	18 859 265				59 850		59 850	18 919 115	Tūkst. eur	18 859	n.d.	x			
Citas tehniskās kultūras	t	458	238,3	226	12,8	219,7	3070,0	4305,6	eur	1 010 365	4 239	931 357	1 941 722				130 473		130 473	2 072 195	Tūkst. eur	1 942	n.d.	x			
Kukurūzas zaļā masa	t	6 090,3	150,0	150,0	0,0	5 940,3			eur	10 500	70	415 823	426 323				24 330		24 330	450 653	Tūkst. eur	426	6 181	6,9%			
Pārējie lopbarība	t	3 421,5	37,4	26,7	10,7	3 384,1			eur	2 538	68	229 777	232 315				0		0	232 315	Tūkst. eur	232	99 449	0,2%			
Galvīnkāposti	t	157,3	26,6	24,8	1,7	130,7			eur	16 940	638	83 330	100 270				3 471		3 471	103 742	Tūkst. eur	100					
Kirbji	t	854,1	338,9	232,6	106,3	515,2			eur	222 843	658	338 770	561 613				24 479		24 479	586 092	Tūkst. eur	562					
Burkāni	t	282,7	101,5	96,0	5,5	181,2			eur	76 033	749	135 757	211 790				9 456		9 456	221 246	Tūkst. eur	212					
Bietes	t	236,9	121,3	87,3	34,0	115,6			eur	74 879	617	71 361	146 240				7 521		7 521	153 762	Tūkst. eur	146					
Gurķi	t	108,7	44,9	15,4	29,5	63,8	1002,2	1087,9	eur	46 277	1 032	65 826	112 104				2 214		2 214	114 318	Tūkst. eur	112					
Pārējie dārzeņi	t	712,2	317,9	275,8	42,1	394,3			eur	533 842	1 679	688 699	1 222 541				32 801		32 801	1 255 342	Tūkst. eur	1 223					
Dārzeni, lauka	t	2 297,5	903,9	685,1	218,7	1 393,7			eur	889 436	984	1 371 416	2 260 852				79 800	51 470	131 270	2 392 121	Tūkst. eur	2 261	40 219	5,6%			
Dārzeni sētajās platībās	t	54,3	47,1	46,8	0,4	7,1			eur	81 379	1 726	12 327	93 706				143		143	93 849	Tūkst. eur	94	23 774	0,4%			
Kartupeli	t	17 036,4	8 666,2	8 001,2	665,0	8 370,2			eur	3 698 491	427	3 572 131	7 270 622				423 599	25 649	449 248	7 719 870	Tūkst. eur	7 271	65 807	11,0%			
Augļi un ogas	t	3 033,3	2 991,2	2 682,4	308,8	42,1			eur	5 247 483	1 754	65 712	5 313 195				1 563 640	366 658	1 930 298	7 243 494	Tūkst. eur	5 313	14 283	37,2%			
āboli	t	1 325,6	1 306,4	1 201,3	105,1	19,1			eur	1 348 081	1 032	19 747	1 367 828				x		x	x	Tūkst. eur	1 368	3 691	37,1%			
citi augļi un ogas	t	1 707,7	1 944,8	1 581,1	203,7	22,9			eur	3 899 402	2 005	45 965	3 945 367				x		x	x	Tūkst. eur	3 945	10 592	37,2%			
Sēklas	t	0,01	0,03	0,5	0	-0,0			eur	1 031	2 063	41	990				0		0	990	Tūkst. eur	1	4 450	0,0%			
Citi augu produkti (t.sk.savvaļas)	t	36,90	19,22	19,22	0	17,7			eur	39 641	2 063	36 473	76 115				19 252 948		19 252 948	19 329 062	Tūkst. eur	76	186	40,8%			
Liellopi	t	3247,3	3096,4	2946,4	150,0	150,9	1103	1462	eur	4 471 536	1 444	217 965	4 689 500					577 162	577 162	5 266 662	Tūkst. eur	4 690	49 170	9,5%			
Cūkās	t	86,4	42,4	42,4	0,0	43,9			eur	76 801	1 811	79 556	156 357						3 687	3 687	160 044	Tūkst. eur	156	52 564	0,3%		
Aitas	t	171,3	142,4	134,3	8,1	28,8	1887	2159	eur	305 335	2 144	61 793	367 128				80 119	80 119	447 247	Tūkst. eur	367	3 217	11,4%				
Kazas	t	2,6	0,2	0,2	0,0	2,4			eur	336	1 400	3 316	3 652				0		0	3 652	Tūkst. eur	4	x	x			
Mājputni	t	68,7	59,5	59,5	0,0	9,2			eur	140 396	2 360	21 699	162 095				0		0	162 095	Tūkst. eur	162	76 404	0,2%			
Citi dzīvnieki	t	15,9	9,4	9,4	0,0	6,6			eur	28 436	3 033	19 918	48 354				0		0	48 354	Tūkst. eur	48	450	10,8%			
Pavisam dzīvnieki	t	3592,2	3350,3	3192,2	158,1	241,8			eur	5 022 840	1 499	404 247	5 427 087					660 967	660 967	6 088 054	Tūkst. eur	5 427	181 805	3,0%			
Govsams	tūkst. l	81964	69971,7	61433,7	8538,0	11992,3	211	321	eur	21 535 956	308	3 690 986	25 226 942					1 878 785	1 878 785	27 105 727	Tūkst. eur	25 227	309 064	8,2%			
Kazu piens	tūkst. l	358	124,9	124,9	0,0	233,3	0	925	eur	115 440	925	215 730	331 171						0	331 171	Tūkst. eur	331	1 420	23,3%			
Olas	tk gab	1932,4	898,4	876,2	22,2	1034,1	31,6	32,2	eur	28 887	32	33 251	62 138				0		0	62 138	Tūkst. eur	62	59 872	0,1%			
Biškopības produkti	eur	383,76	179,7	155,7	24,0	204,08	x	x	eur	1 430 905	7 964	1 611 088	3 041 992				750 790		750 790	3 792 782	Tūkst. eur	3 042	7 782	39,1%			
medus	t	363,17	168,4	146,1	22,4	194,7			eur	1 247 529	7 406	1 442 141	2 689 670							2 689 670	Tūkst. eur	2 690					
vasks	t	12,12	4,4	4,36	0,00	7,8			eur	62 475	14 320	111 120	173 595							173 595	Tūkst. eur	174					
ziedputekšņi	t	4,65	4,6	3,57	1,05	0,0	1080	11816	eur	43 264	9 379	302	43 566							43 566	Tūkst. eur	44					
propoliss	t	0,96	0,5	0,37	0,10	0,5	34100	58031	eur	25 030	53 013	25 978	51 008							51 008	Tūkst. eur	51					
pārējie	t	2,85	1,8	1,28	0,51	1,1	22495	32289	eur	52 607	29 514	31 547	84 154							84 154	Tūkst. eur	84					
Pārējie dzīvnieku produkti	t	11,73	7,5	4,55	2,95																						